

SJVFS 1995:79

Saknr K 103

Utkom från trycket
den 15 maj 1995

**Statens jordbruksverks föreskrifter
om frivillig och förebyggande salmonellakontroll av
fjäderfäbesättningar;**

beslutade den 10 maj 1995

Statens jordbruksverk föreskriver, med stöd av 5 och 14 §§ förordningen (1984:306) om bekämpande av salmonella hos djur, följande.

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

1 kap. GRUNDLÄGGANDE BESTÄMMELSER, TILLÄMPNINGSSOMRÅDE, SYFTE OCH DEFINITIONER

Grundläggande bestämmelser

1 § Grundläggande bestämmelser om salmonellakontroll av fjäderfäbesättningar finns dels i lagen (1983:738) om bekämpande av salmonella hos djur och dels i förordningen (1984:306) om bekämpande av salmonella hos djur.

Tillämpningsområde

2 § Dessa föreskrifter gäller frivillig salmonellakontroll i fjäderfäbesättningar. Att viss kontroll är obligatorisk följer av 2 § lagen (1983:738) om bekämpande av salmonella hos djur.

Syfte

3 § Syftet med dessa föreskrifter är att genom kontrollåtgärder förebygga spridning av salmonella till fjäderfä.

Definitioner

4 § I dessa föreskrifter förstås med

anläggning: ett eller flera hus som är geografiskt koncentrerade till en enhet. Till anläggningen räknas även husens närmaste omgivning,

ansvarig djurskötare: en djurskötare som utsetts av djurägaren att ansvara för verksamheten vid anläggningen och att villkoren enligt dessa föreskrifter efterlevs,

avelsdjur: de djur som finns i de bakomliggande produktionsleden till de djur som skall uppfödas till slaktkyckling, slaktkalkon eller värphöns,

djuromgång: de djur som befinner sig i ett djurutrymme under tiden från det att det första djuret satts in till dess att det sista djuret lämnat utrymmet,

djuritrymme: utrymme avsett för fjäderfäuppfödning eller äggproduktion och som är skilt från annat utrymme genom hela och täta väggar, golv och tak,

elitdjur: fjäderfä avsedda för produktion av far- och morföräldradjur,

far- och morföräldradjur: fjäderfä avsedda för produktion av föräldradjur.

fjäderfä: fjäderfä för slakt eller äggproduktion eller avel för sådan produktion,

förrum: rum, genom vilket inpassering till eller utpassering från djurutrymme skall ske via en hygiengräns. Rummet är även avsett för förvaring och byte av skyddskläder samt för personlig rengöring,

förrummets orena del: den del av förrummet som är belägen mellan ytterdörren och hygiengränsen,

förrummets rena del: den del av förrummet som är belägen mellan hygiengränsen och djurutrymmet,

föräldradjur: fjäderfä avsedda för produktion av bruksdjur,

hus: byggnad avsedd för fjäderfäuppfödning eller äggproduktion, bestående av ett eller flera djurutrymmen och förrum,

hygiengräns: en löstagbar bänk eller annan avgränsning som sluter tätt vid golvet och som är minst 40 cm hög och avdelar förrummet i en "ren" del mot djurutrymmet och en "oren" del mot ytterdörren,

kläckerikapacitet: det antal kläckägg i ett kläckeri som kan ruvas samtidigt,

metoden "allt in - allt ut": insättning av en ny djuromgång i ett djurutrymme efter det att utrymmet har tömts på en tidigare omgång samt rengjorts och desinfekterats enligt bestämmelserna i dessa föreskrifter, samt

rengöring: noggrann mekanisk rengöring och våtrengöring om inte annat anges.

2 kap. ANSLUTNING

1 § Anslutning till salmonellakontrollen är frivillig och får ske av fjäderfäbesättningar av bruks- eller avelsdjur avseende slaktkycklingar, kalkoner eller värphöns och av kläckerier för nu nämnda fjäderfän.

För anslutning krävs att villkoren i dessa föreskrifter är uppfyllda, att samtliga föregående produktionsled i Sverige är anslutna till salmonellakontrollen samt att fjäderfä vistats i berörda djurutrymmen och, vid bakteriologisk provtagning enligt tabell 1 i bilaga 1 till dessa föreskrifter, befunnits vara fria från salmonellainfektion.

2 § Ansökan om anslutning till kontrollen skall göras till Jordbruksverket på en särskild blankett¹ som verket tillhandahåller.

Jordbruksverket skall avgöra om anslutning får ske.

3 § Även andra slag av fjäderfäbesättningar än de i 1 § nämnda kan efter särskilt medgivande av Jordbruksverket få anslutas till kontrollen. Vid sådan anslutning kan verket besluta om särskilda villkor för medverkan i kontrollen.

4 § Förändringar av byggnader, som kräver prövning enligt 5 § djurskyddsförordningen (1988:539), ändrade ägareförhållanden och andra uppgifter om besättningen, som legat till grund för anslutningen som t. ex. förändringar beträffande byggnadernas utformning, skall snarast anmälas till Jordbruksverket.

3 kap. HUS OCH ANLÄGGNING

1 § Varje hus skall innehålla minst ett förrum med hygiengräns och ett eller flera djurutrymmen. I hus skall god ordning råda. Annan verksamhet än fjäderfäupfödning i enlighet med dessa föreskrifter får inte förekomma i förrum eller djurutrymme.

2 § Ytterdörrarna på ett hus skall hållas låsta och vara försedda med en skylt som upplyser om att det är förbjudet för obehöriga att gå in. Skylten skall även ge upplysning om namnet på djurägaren eller den ansvarige djurskötaren och de telefonnummer denne kan nås på.

3 § Ett hus och lokalerna i detta skall vara utformat och i sådant skick att smågnagare och fåglar inte kan komma in.

¹D 38.

4 § Markområdet inom två meter runt ett hus skall hållas fritt från föremål och växtlighet (frizon).

Om kontrollveterinären medger det, får dock den yttre delen av frizonen vara bevuxen med kortklippt gräs.

5 § Marken närmast ytterdörrar och portar för in- och utlastning som leder in till djurutrymmen skall vara hårdgjord genom asfaltering eller gjuten betongplatta på en yta av minst två meter rakt ut från dörren och en meter på vardera sidan om denna.

6 § Inom anläggningen men utanför djurutrymmen skall det finnas ett kylt utrymme för tillfällig förvaring av de döda djur som skall provtagas eller sändas till laboratorium.

Inom anläggningen men utanför djurutrymmen skall finnas ett av kontrollveterinären godkänt utrymme för undersökning av skadade, sjuka eller döda djur och för provtagning för bakteriologisk undersökning enligt bilaga 1 till dessa föreskrifter.

Första och andra styckena gäller inte anläggning med värphöns för äggproduktion.

7 § På en till salmonellakontrollen ansluten anläggning får endast hållas fjäderfä vilka står under kontroll enligt dessa föreskrifter.

4 kap. FÖRRUM OCH DJURUTRYMMEN

Förrum

1 § I förrum skall det finnas en hygiengräns. Hygiengränsen skall vara placerad så att den alltid måste passeras före respektive efter vistelse i ett djurutrymme.

Finns i ett hus flera djurutrymmen med gemensamt förrum skall hygiengräns placeras i förrummet i direkt anslutning till ingången till respektive djurutrymme eller vid ingången till det gemensamma förrummet.

2 § I förrummets orena del skall det finnas en särskild plats för förvaring av ytterkläder samt en förvaringsplats för journaler. I förrummets rena del skall det finnas en särskild plats för förvaring av skyddskläder och för på- och avklädning av dessa. I denna del skall det också finnas tvättställ med rinnande varmt och kallt vatten, flytande tvål och pappershanddukar.

Om ett förrum är gemensamt för flera djurutrymmen i en anläggning för produktion av slaktfjäderfä får tvättstället med tillbehör vara placerat i rummets orena del.

3 § Särskilda skyddskläder och skodon skall finnas för användning i djurutrymme. Djurutrymmet får inte beträdas av personal utan denna utrustning. Andra besökare skall använda skyddskläder och skoskydd av hållfast engångsmaterial. Skyddsutrustning skall tillhandahållas av djurägaren.

Byte av skyddskläder och skor eller skoskydd skall ske vid passering av hygienräns. Om ett förrum är gemensamt för flera djurutrymmen, och hygienränsen är placerad vid ingången till det gemensamma förrummet, skall byte av skor eller skoskydd även ske vid ingången till varje djurutrymme.

Djurutrymme

4 § I varje djurutrymme skall finnas

1. en dörr, för personal m. fl., som leder till förrummet,
2. en port som leder direkt ut ur huset och som är avsedd för in- och utlastning av djur, golvströ och gödsel. Detta gäller dock inte för värphönsbesättningar med bursystem,
3. separata system för ventilation, foderförsörjning och lågtrycksdelen av vattensystemet. Fodersilo och den slutna delen av fodersystemet får dock vara gemensam för flera djurutrymmen.

5 § I varje djurutrymme skall golvet, taket, väggarna, fönstren och dörrarna vara hela och täta samt lätta att rengöra och desinfektera. All inredning skall vara av material som är lätt att rengöra och desinfektera.

Avlopp skall vara försett med vattenlås. Saknas avlopp skall vatten kunna ledas ut via gödselkylverten till gödselbassängen eller på annat sätt kunna pumpas ut via ett slutet system till sådan tank eller anläggning som avses i 6 kap. 5 §.

6 § Verktyg eller annan utrustning som rutinmässigt används inne i ett djurutrymme skall användas endast i detta djurutrymme och vara märkt med utrymmets beteckning. Utrustningen får inte föras utanför djurutrymmet eller till djurutrymmet hörande förrum.

Annan utrustning som används i olika djurutrymmen skall rengöras och desinfekteras före och efter användandet i varje djurutrymme.

Utrustning för nedmalning av kadaver får inte finnas i djurutrymme.

7 § Innan en djuromgång placeras i ett djurutrymme skall hela utrymmet, med all inredning och utrustning och alla där befintliga redskap, vara noggrant rengjort och därefter desinfekterat.

Reparationer och ändringar i ett djurutrymme skall utföras innan utrymmet desinfekteras. Sedan djurutrymmet desinfekterats och fram till dess att djuren levererats till slakt får inte maskiner, redskap eller annan utrustning införas i djurutrymmet utan föregående desinfektion. Strömedel får dock införas utan föregående desinfektion.

8 § I hus för äggproduktion med utrustning för transport av ägg gemensam för flera djurutrymmen skall

1. särskild uppmärksamhet ägnas hygien, rengöring och desinfektion av gemensam utrustning, och

2. vid ny- och ombyggnad, utrustningen för transport av ägg vilken skall vara gemensam för flera djurutrymmen placeras utanför dessa.

5 kap. FODER OCH FODERHANTERING

1 § Utfodring av djur får endast ske med foder som värmebehandlats för att avdöda salmonellabakterier.

Utän hinder av bestämmelsen i första stycket får dock utfodring ske med ej värmebehandlad torkad spannmål enligt de villkor som anges i bilaga 2.

2 § Foder och foderråvaror skall förvaras i silo eller på annat sätt i bra skydd mot nederbörd, fåglar och gnagare. All foderhantering skall ske så att foderspill undviks.

3 § Fodersilo skall vara försedd med manlucka. Luckan skall vara lätt att öppna och placerad så att risken för kondensbildning minimeras. Silon och utmatningsanordningar skall vara placerade och konstruerade så att det är enkelt att rengöra och desinfektera dem.

Fodersilo som är placerad utomhus skall vara placerad på ett hårdgjort underlag.

4 § Vid nyinstallation eller byte av fodersystem får endast sådana system användas som är lätta att ta isär för rengöring och desinfektion.

5 § En fodersilo får användas för försörjning av flera djurutrymmen. Foder som tagits ut ur en silo och sedan blivit över efter en djuromgång får däremot inte användas till en senare djuromgång.

I en anläggning med värphöns för äggproduktion får dock förflyttning av foder ske mellan två silos om den sker så att inget foder kommer i kontakt med marken eller plattan eller på annat sätt kontamineras.

6 § Då en djuromgång tagits ur ett djurutrymme och innan en ny sätts in skall

1. öppna fodersystem tömmas, rengöras och desinfekteras,
2. slutna fodersystem tömmas, öppnas, rengöras och desinfekteras på de ställen där det föreligger risk för att foder ansamlas.

7 § Slutna fodersystem skall tömmas helt, rengöras och desinfekteras minst en gång per år. I en anläggning med värphöns för äggproduktion får dock sådan rengöring ske en gång vartannat år om noggrann torrengöring alltid sker mellan varje djuromgång.

6 kap. VATTEN OCH VATTENHANTERING

Dricksvatten

1 § Dricksvatten skall uppfylla E-kraven i Statens livsmedelsverks föreskrifter om dricksvatten.

2 § Dricksvattensystemet skall vara konstruerat så att det är enkelt att spola igenom, att noggrant göra rent och att desinfektera.

3 § Den första levnadsveckan en djuromgång vistas i ett djurutrymme skall vattenkopparna och vattenrännorna i utrymmet göras rena minst två gånger per dag. Efter den första levnadsveckan skall sådan rengöring utföras minst en gång per dag.

Om vattensystemet är konstruerat så att nipplar eller småkoppar är fästa direkt på en huvudledning skall systemet istället spolas igenom minst två gånger under den första veckan av uppfödningen och därefter minst en gång per vecka.

4 § Då en djuromgång tagits ut ur djurutrymmet och innan en ny sätts in skall hela lågtrycksdelen av vattensystemet göras rent och desinfekteras.

Avloppsvatten

5 § Avloppsvatten från ett djurutrymme skall, om det inte är anslutet till allmän VA-anläggning, ledas till en särskild tank som kan omhändertas utan risk för smittspridning, eller ledas ut via gödselkylverten till en gödselbassäng.

7 kap. GOLVSTRÖ, GÖDSEL OCH GÖDSELHANTERING

1 § Strömedel skall vara väl skyddat mot förorening både under transport och förvaring. Förvaring av strö skall ske i särskilt utrymme väl skilt från djurhållning och gödselplats.

2 § Halmströ från en åker som har gödslats med gödsel från gård eller anläggning där salmonellasmitta konstaterats hos något djur under det föregående eller innevarande året får inte användas.

3 § När en djuromgång tagits ut ur ett djurutrymme skall ströbädden snarast avlägsnas därifrån och placeras eller behandlas så att spridning av eventuell smitta inte kan ske.

4 § I anläggning med rundgående gödselmattor skall eftersträvas att vid varje utgödslingstillfälle köra mattorna ett helt varv.

5 § Om utrustning för utgödsling är gemensam för flera djurutrymmen eller hus skall gödselanordningen vara konstruerad så att spridning av smitta normalt inte kan ske. Kulvertöppningar i kulvert som är gemensam för flera djurutrymmen skall hållas täta när utgödsling inte sker.

Vid ny- och ombyggnad skall sådan utrustning för transport av gödsel som är avsedd för flera djurutrymmen placeras utanför dessa.

6 § Gödsel får inte föras från en anläggning till en annan.

8 kap. PERSONAL OCH BESÖKARE

1 § Förutom djurägare och ansvarig djurskötare äger endast nedan uppräknade personalkategorier tillträde till hus:

1. djurskötare,
2. kontrollveterinär,
3. konsulent/rådgivare,
4. servicepersonal, samt
5. personal för in- och utlastning av djur.

Andra personer får medges tillfälligt tillträde. Sådant medgivande får lämnas av djurägare eller ansvarig djurskötare. Den som utför transporter av foder eller ägg får dock inte medges tillträde till djurutrymmen. Vad som ovan sagts gäller dock inte representanter för myndigheter som utför kontroll eller tillsyn av verksamheten. Sådana myndighetsrepresentanter äger alltid tillträde.

Samtliga besökare har att följa av kontrollveterinären utfärdade hygienregler för besökare.

2 § Varje enskild personals arbetsuppgifter skall koncentreras till så få djurtrymmen som möjligt.

3 § Endast personal som inte hanterar fjäderfä eller andra fåglar utanför anläggningen får arbeta med avelsdjur eller kläckägg på kläckeri.

4 § Personal som sköter fjäderfä eller arbetar i kläckeri skall vid nyanställning, efter utlandsvistelse utanför Norden mer än fem dagar eller efter diarrésjukdom, genomgå faecesprovundersökning med avseende på salmonella. Denna undersökning skall utföras senast första arbetsdagen, eller första arbetsdagen efter återinträde i tjänst.

Om salmonella påvisas vid sådant prov får berörd person inte sköta fjäderfä eller arbeta i kläckeri innan kontrollveterinären anser att risk för smittspridning till fjäderfä inte längre föreligger.

5 § Den som vistas inom en anläggning skall erinras om skyldigheten att följa de bestämmelser om hygien som följer av dessa föreskrifter eller av de hygienanvisningar som kontrollveterinären utfärdat i enlighet med 16 kap. 2 §.

9 kap. ÖVRIGA BESTÄMMELSER OM HYGIEN M.M.

1 § Insättning av djur i ett djurutrymme skall alltid ske enligt metoden "allt in - allt ut".

2 § Från varje djuromgång skall prover tas och sändas till laboratorium för bakteriologisk undersökning avseende salmonella.

När och hur provtagningar skall ske framgår av bilaga 1 till dessa föreskrifter. Prov skall sändas till svenskt veterinärmedicinskt laboratorium. För typning och konfirmering av prov finns särskilda bestämmelser.²

3 § Alla redskap och annan utrustning samt alla maskiner som används inom anläggningen skall vara av material som är lätt att tvätta och desinfektera.

4 § Regelbunden skadedjursbekämpning skall utföras av bekämpningsföretag med personal som har behörighet att hantera bekämpningsmedel av klass 1 SOX.

²Se p. 1.1 Lantbruksstyrelsens kungörelse (LSFS 1982:39) om bekämpning av salmonella hos djur.

5 § Döda eller sjuka djur som påträffas skall genast avlägsnas från djurutrymmet. Kontroll av förekomst av döda eller sjuka djur skall ske minst en gång per dygn.

6 § Vid onormalt hög dödlighet eller andra tecken på försämrat hälsotillstånd hos djuren skall kontrollveterinären snarast underrättas.

7 § Döda djur, riskavfall och dylikt skall behandlas eller oskadliggöras på det sätt som regional eller kommunal tillsynsmyndighet bestämmer enligt miljöskyddslagen (1969:387).

I avvaktan på oskadliggörande skall tillfällig förvaring av döda djur, riskavfall och dylikt ske enligt kontrollveterinärens anvisningar.

8 § På fordon som används för transport av ägg eller fjäderfän skall lastutrymmet vara lätt att rengöra. Lastutrymmet och den utrustning som skall återanvändas skall rengöras och desinfekteras omedelbart efter varje avslutad ägg- eller fjäderfätransport.

9 § Handtvätt skall alltid ske i anslutning till passage av hygiengräns. I anläggning för produktion av konsumtionsägg skall, om förrummet är gemensamt för flera djurutrymmen, handtvätt även ske före ingång i respektive djurutrymme.

SÄRSKILDA BESTÄMMELSER

10 kap. KLÄCKERI

1 § Ett kläckeri skall hållas så avskilt från annan djurhållning att risken för smittspridning görs så liten som möjligt.

- 2 § Kläckerilokal skall ha separata utrymmen för
1. mottagning av inkommande ägg,
 2. desinfektion av inkommande ägg,
 3. lagring av ägg,
 4. ruvning,
 5. kläckning,
 6. könsortering och packning av daggamla djur,
 7. disk och rengöring, samt
 8. förråd för kartonger och annat emballage.

3 § Rum som används för inpassering till eller utpassering från kläckerilokal skall innehålla en hygiengräns. Hygiengränsen skall ha samma utformning och funktion som den i förrum (1 kap. 4 § och 4 kap. 1 §). Den "rena" delen skall vara vänd mot kläckerilokal. Rummet är även avsett för förvaring och byte av skyddskläder samt för personlig rengöring.

Byte av skyddskläder och skor eller skoskydd skall ske vid passering av hygiengräns.

4 § Kläckerier skall hålla god hygienisk standard vilket skall kontrolleras av kontrollveterinären enligt 16 kap. 2 §. Mycket god ordning skall råda.

5 § Efter det att äggen har desinfekterats skall undertryck råda i varje utrymme som ligger senare i hanteringskedjan än det föregående, d.v.s. ventilationen vara så konstruerad att luften skall gå i samma riktning som ägg och kycklingar. Dörrarna mellan olika utrymmen skall hållas stängda.

6 § Ägg skall desinfekteras i sina ruvbackar innan eller vid inläggning i ruvare och på dagen före beräknad kläckning. Det desinfektionsmedel som används skall ha god bakteriedödande effekt.

7 § I utrymme för ruvning av ägg skall ruvare och ruvbackar rengöras och desinfekteras omedelbart efter det att äggen överförts till kläckare.

Kraven i första stycket gäller inte ruvare med s.k. kontinuerlig ruvning. Sådana ruvare skall rengöras och desinfekteras minst en gång per år.

8 § Minst en gång årligen skall varje utrymme i kläckerilokal rengöras och desinfekteras. Dock skall utrymme för kläckning samt kläckare med tillhörande utrustning rengöras noggrant och desinfekteras efter varje kläckningsomgång.

9 § Den som hanterar ägg eller nykläckta djur skall ha rena skyddskläder. Före varje nytt arbetsmoment skall händer och armar tvättas noggrant och desinfekteras.

10 § Könssortering skall ske i ett särskilt utrymme där det finns tvättanordning med rinnande varmt och kallt vatten och medel för handdesinfektion. Instrument som används vid könssortering skall desinfekteras före och efter användningen.

Avlivning av tuppkyckling skall ske i ett avskilt utrymme i anslutning till könssorteringen.

Könssorterare får inte beträda andra delar av anläggningen än sorteringsrum och personalutrymmen.

11 § Transportlådor av annan typ än engångstyp skall vara av material som är lätt att rengöra samt vara rengjorda och desinfekterade innan kycklingar sätts ner i dem.

Rengjorda lådor avsedda för leveranser av kycklingar får inte förvaras eller hanteras tillsammans med inkommet begagnat emballage innan detta gjorts rent.

Kläckbackar får användas för transport endast av sådana kycklingar som är kläckta i backarna. Sådana kläckbackar skall rengöras och desinfekteras innan de åter förs in i kläckerilokal.

12 § En kläcknings- och leveransjournal skall föras. Av denna skall kunna utläsas från vilken djurgrupp varje leverans härstammar och mottagaren av denna. Kläcknings- och leveransjournal skall sparas i minst två år.

11 kap. UPPFÖDNING AV AVELSDJUR

1 § Insättning i djurutrymme skall ske enligt metoden "allt in - allt ut". Finns flera djurutrymmen i samma hus skall metoden "allt in - allt ut" gälla för hela huset.

2 § Far- och morföräldradjur för uppfödning skall hållas väl isolerade och på ett avstånd av minst 1 km till annan fjäderfåhållning.

12 kap. AVELSDJUR FÖR ÄGGPRODUKTION

1 § Insättning i djurutrymme skall ske enligt metoden "allt in - allt ut". Finns flera djurutrymmen i samma hus skall metoden "allt in - allt ut" gälla för hela huset. Olika generationer avelsdjur får inte sättas in i samma hus.

2 § För ägghanteringen skall det finnas separata utrymmen för

1. sortering,
2. desinfektion,
3. lagring.

Utrymmen för sortering, desinfektion och lagring skall alltid hållas rena. Detta innebär bl. a. rengöring och desinfektion vid behov.

3 § Sorteringen av ägg skall ske i ett särskilt rum, eller i förrummet på en för detta ändamål avsedd plats.

Desinfektionen av ägg skall ske i ett särskilt desinfektionsrum, eller på en för detta ändamål särskilt avsedd plats i lagrings- eller förrummet.

Lagringen av ägg skall ske i ett särskilt lagringsrum. Lagringsrummet skall ha en dörr som leder direkt ut ur huset och dörren får endast användas för uttransport av ägg.

Dörrarna mellan de olika utrymmena skall hållas stängda.

4 § Värpredena skall hållas rena. Löst redesmaterial skall bytas vid behov.

Äggen skall samlas in minst en gång per dygn och så snart efter äggläggningen som möjligt.

Korgar eller motsvarande utrustning för insamling av ägg skall vara av material som är lätt att rengöra och desinfektera. Utrustningen skall hållas ren och desinfekteras vid behov.

5 § Efter insamlingen av äggen skall de snarast sorteras och därefter desinfekteras. Det desinfektionsmedel som används skall ha god bakteriedödande effekt.

6 § Kraftigt smutsade ägg får inte användas som kläckägg. Lindrigt smutsade ägg får användas som kläckägg om de tvättas enligt anvisningar från kontrollveterinären och desinfekteras i omedelbar anslutning till tvättningen.

7 § Efter desinfektion av äggen skall de placeras i lagringsutrymmet. I detta får enbart finnas desinfekterade ägg och desinfekterad utrustning om inte desinfektion sker där.

Sker desinfektionen av ägg på särskild plats i lagringsutrymmet skall hela lagringsutrymmet desinfekteras i samband med desinfektionsbehandlingen av äggen.

8 § Återanvändning av emballage för ägg får endast ske i de fall då emballaget har använts vid transport till anläggning som är ansluten till salmonellakontrollen enligt dessa föreskrifter.

9 § En journal skall föras. Av denna skall framgå äggproduktionens storlek, dödligheten bland djuren, utförd bakteriologisk provtagning och resultatet av provtagningen. Journalen skall sparas i minst två år.

13 kap. VÄRPHÖNS: UPPFÖDNING AV UNGDJUR

1 § Enbart djur från samma kläckeri får hållas inom samma djur-utrymme.

14 kap. VÄRPHÖNS: ÄGGPRODUKTION

1 § Enbart unghöns från samma uppfödare får hållas inom samma djur-utrymme.

2 § Lagringen av ägg skall ske i ett särskilt lagringsrum. Lagringsrummet skall ha en dörr som leder direkt ut ur huset eller till förrummets orena del. Denna dörr får endast användas vid uttransport av ägg. Dörrarna mellan de olika utrymmena skall hållas stängda.

15 kap. SLAKTKYCKLING OCH SLAKTKALKON

1 § Ett djurutrymme får användas för växelvis uppfödning av kycklingar och kalkoner.

2 § Finns flera djurutrymmen i samma hus skall vid insättning metoden "allt in - allt ut" gälla för hela huset.

3 § Enbart djur från samma kläckeri och samma kläckningsomgång får hållas inom samma djurutrymme. Kontrollveterinär kan medge undantag från detta krav då det gäller utsorterade föräldradjur.

16 kap. KONTROLLVETERINÄREN

Förordnande av kontrollveterinär

1 § Djurägaren skall ge förslag till Jordbruksverket på en veterinär som kan förordnas att vara kontrollveterinär. Jordbruksverket prövar därefter frågan om förordnande. Ersättning till kontrollveterinär utgår från den enskilde djurägaren.

Kontrollveterinärens åligganden

2 § Kontrollveterinären skall

1. hålla sig informerad om den veterinärmedicinska och produktions-tekniska utvecklingen inom den produktionsgren han kontrollerar,
2. lämna djurägare råd i frågor om hygien och andra åtgärder i syfte att förebygga salmonellainfektion,
3. utarbeta hygienanvisningar för besökare,

4. minst två gånger per år inspektera varje del av anläggningar som är anslutna till salmonellakontrollen. För anläggningar med värphöns för äggproduktion gäller att inspektion och provtagning skall ske minst en gång per år,

5. minst två gånger per år och anläggning ta ut prover för bakteriologisk undersökning avseende salmonella enligt bilaga 1 till dessa föreskrifter (undantag gäller för anläggningar med värphöns för äggproduktion enligt ovan),

6. ange de åtgärder i fråga om hygien som han bedömer vara erforderliga utöver vad som föreskrivits i dessa föreskrifter. Detta innebär t.ex. anvisningar för tillfällig förvaring av avfall, döda ägg och kycklingar,

7. vid misstanke om att dricksvatten inte uppfyller krav enligt 6 kap. uttaga prov för bakteriologisk analys. Sådant prov skall dock uttagas minst en gång per år,

8. då kontrollen avser ett kläckeri även företa inspektioner med särskild inriktning på allmän hygien. Vid dessa inspektioner skall veterinären alltid ta prover för bakteriologisk kontroll av den allmänna hygien,

9. i enlighet med bilaga 2, utföra besiktning av anläggningar för utfodring med ej värmebehandlad spannmål,

10. övervaka att salmonellakontrollens villkor efterlevs och om avvikelser upptäcks skriftligen meddela djurägaren detta och ge denne tillfälle till rättelse inom tid som veterinären anser erforderlig,

11. om rättelse av påtalad brist inte sker inom den föreskrivna tiden avge rapport härom till Jordbruksverket,

12. före den 15 mars varje år till Jordbruksverket inkomma med rapport avseende verksamheten med adresslista beträffande anslutna besättningar, uppgift om eventuella förändringar beträffande ägare, slakteri, laboratorium, ombyggnad m.m. I rapporten skall särskilt anges huruvida bakteriologisk provtagning enligt bilaga 1 till dessa föreskrifter skett på föreskrivet sätt samt resultatet av eventuell besiktning enligt punkt 9.

17 kap. UTESLUTNING UR KONTROLLEN

1 § En anläggning eller delar därav kan uteslutas från deltagande i kontrollen om inte bestämmelserna i dessa föreskrifter följs.

Jordbruksverket skall pröva frågor om uteslutning ur kontrollen.

18 kap. ÖVRIGT

1 § Om särskilda skäl föreligger får Jordbruksverket medge undantag från dessa föreskrifter.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna författning träder i kraft den 15 maj 1995. Genom författningen upphävs verkets föreskrifter (SJVFS 1993:179) om frivillig och förebyggande salmonellakontroll av fjäderfäbesättningar.

2. Före den 1 juli 1996 behöver kravet i 2 kap. 1 § andra stycket på att samtliga föregående produktionsled i Sverige skall vara anslutna till kontrollen inte vara uppfyllt för en anläggning med värphöns för äggproduktion, om följande villkor är uppfyllda:

a. det föregående led som inte är anslutet är en anläggning för uppfödning av värphöns, samt

b. att den som är ansvarig för verksamheten i det föregående ledet har ansökt hos Staten jordbruksverk om anslutning till kontrollen.

3. Före den 1 januari 1997 behöver kravet i 4 kap. 5 § första stycket på att golv skall vara lätta att rengöra och desinfektera inte vara uppfyllt för anläggning med värphöns för äggproduktion eller uppfödning.

4. Före den 1 januari 1999 behöver kravet i 4 kap. 5 § första stycket på att tak och väggar skall vara lätta att rengöra och desinfektera inte vara uppfyllt för anläggning med värphöns för äggproduktion eller uppfödning.

5. Förbudet i 7 kap. 6 § gäller från den 1 januari 1996.

SVANTE ENGLUND

Folke Cerenius
(Djurhälsoenheten)

*Bilaga 1*³

PROVTAGNING FÖR ATT UNDERSÖKA FÖREKOMST AV SALMONELLA HOS FJÄDERFÄ

Provtagning utförs av kontrollveterinär vid anslutning samt vid inspektionsbesök enligt 16 kap. 2 §. Vid övriga tillfällen kan kontrollveterinär delegera provtagningen till djurägare/ansvarig djurskötare. Veterinär skall i sådana fall på plats ha förvissat sig om att djurägare/ansvarig djurskötare kan sköta provtagning samt insändandet av prover på ett tillfredsställande sätt.

Organprov kan tas ut på plats och sändas direkt till laboratorium per post tillsammans med faecesproven. Prov skall åtföljas av en av Jordbruksverket fastställd remissblankett.

Bedöms delegering enligt första stycket inte kunna ske skall all provtagning utföras av kontrollveterinär. Alternativt kan efter dennes bestämmande djurägare/ansvarig djurskötare insända föreskrivet antal djur- och faecesprov till veterinärmedicinskt laboratorium. Djurproven skall då utgöras av hela (ej urtagna) fåglar. Provtagning enligt 16 kap. 2 § skall dock även i detta fall utföras av kontrollveterinär.

Bakteriologisk undersökning skall utföras på svenskt veterinärmedicinskt laboratorium enligt metod godkänd av Nordisk metodikkommitté för livsmedel.

³Till bilaga 1 hör även tabellerna 1 och 2.

TABELL 1

Provtagning i djurutrymme vilken skall föregå anslutning till salmonellakontrollen

Djurkategori	Provtagningstillfälle (djurens ålder i veckor om inte annat anges)	Antal djurprov ⁴	Antal faeces- prov ⁵
Avelsdjur: uppfödning	≥ 3 efter flyttning/värpstart	10	90
Avelsdjur: ägg- produktion	≥ 25	10	90
Livkyckling	≥ 3	10	90
Värphöns: ägg- produktion	≥ 25	10	90
Värphöns: ägg- produktion (golvdrift eller <1000 djur/djurutr.)	≥ 25	10	60
Slaktkyckling	2 före slakt	30	30
Slaktkalkon, ankor och gäss	2 före slakt	5	60

⁴Från självdöda eller avlivade kycklingar uttages blindtarm. Blindtarm från 10 djur samlas till ett samlingsprov. Från självdöda eller avlivade vuxna höns uttages lever, blindtarm, äggstock och äggledare. Alla organ från 5 djur samlas till ett samlingsprov.

⁵Färska faecesprov med blindtarmstömning samlas med 30 faecesprov i ett samlingsprov.

TABELL 2

Provtagning i djurutrymme anslutet till salmonellakontrollen

Djurkategori	Provtagningsstillfälle (djurens ålder i veckor om inte annat anges)	Antal djurprov ⁶	Antal faeces- prov ⁷
Elit samt far- och morföräldradjur: uppfödning	daggamla, 1-2, 4, 9-11 och 2 före flyttning/värpstart	Se fotnot ⁸	Se fotnot ⁸
Elit samt far- och morföräldradjur: äggproduktion	varje månad, sista prov 2 före slakt	-	60
Föräldradjur: uppfödning	daggamla, 4 och 2 före flyttning/värpstart	10 ⁸	Se fotnot ⁸
Föräldradjur: äggproduktion med kläckerikapacitet>1000	varje månad, sista prov 2 före slakt	-	60
Föräldradjur: äggproduktion med kläckerikapacitet>1000	varannan vecka	-	60
Värphöns: uppfödning ungdjur	2 före flyttning	-	90
Värphöns: äggproduktion	25-30, 50 och 3-4 före slakt	-	90
Värphöns: äggproduktion (golvdrift eller <1000 djur/djurutr.)	25-30, 50 och 3-4 före slakt	-	60
Slaktkyckling	1-2 före slakt	30	30
Slaktkyckling (i hus med > 2 djurutrymmen)	1-2 före slakt	10	60
Slaktkyckling (<500 djur/djurutr.)	1-2 före slakt	10	60

⁶Från självdöda eller avlivade kycklingar uttages blindtarm. Blindtarm från 10 djur samlas till ett samlingsprov.

⁷Färska faecesprov med blindtarmstömning samlas med 30 faecesprov i ett samlingsprov med undantag av prov från värphöns: äggproduktion (golvdrift eller <1000 djur/djurutr.) som samlas med 60 faecesprov i ett samlingsprov.

⁸Daggamla djur: provtagning skall ske på alla fåglar som är döda vid ankomst till anläggningen (föräldradjur prov från 10 djur). Därtill tas prover från 10 pappersunderlägg. Vid övriga provtagningsstillfällen tas blindtarmen ut från 10 självdöda eller avlivade fåglar. Blindtarm från 10 djur samlas till ett samlingsprov. Vid övriga provtagningsstillfällen tas dessutom 60 faecesprov vilka samlas i två samlingsprov.

forts. TABELL 2

Slaktkalkon, ankor och gäss	1-2 före slakt	5	60
<u>Speciellt vid s.k. delad slakt:</u> Enligt ovan 1 gång undersökt flock av slaktkyckling och slaktkalkon	1-2 före slakt	-	90
Kläckeri	1 gång/14:e dag	Ett prov med poolat material i form av mekonium från 250 kycklingar från varje föräldragrupp	

VILLKOR FÖR UTFODRING MED EJ VÄRMEBEHANDLAD SPANNMÅL

Besiktning av anläggning för utfodring

Utrustning för torkning, malning, krossning, transport och lagring av ej värmebehandlad spannmål skall, i förekommande fall och då de är tömda på spannmål, besiktigas av kontrollveterinären. Sådan besiktning skall ske minst en gång per år. Djurägare/ansvarig djurskötare skall i god tid innan besiktningen anmäla detta till kontrollveterinären.

God allmän hygien skall iakttagas i den anläggning där spannmål hanteras. Vid besiktning av sådan anläggning skall speciell vikt läggas vid att den allmänna ordningen och hygien är av god standard.

I det fall delar av denna hantering sker vid annan gård eller foderanläggning skall djurägare/ansvarig djurskötare kontrollera att det för gården eller foderanläggningen har medgivits tillstånd av Jordbruksverket att sälja ej värmebehandlad spannmål till fjäderfäbesättning enligt Jordbruksverkets föreskrifter om foder. Kontrollveterinären skall vid besiktning kontrollera detta tillstånd.

Odling och skörd av egen odlad spannmål

Gödsling får ske före sådd. Efter sådd får organisk gödsel användas senast 60 dagar före beräknad skörd. Gödsel får inte vara av humant ursprung (rötslam eller dylikt).

Transport av egen odlad spannmål

Transport av spannmål skall ske i väl rengjorda vagnar. Spannmålen skall transporteras och hanteras så att fåglar och smågnagare inte kan förorena den. Vid behov måste vagnar täckas med väl rengjort kapell eller presenning. Transport skall ske i omedelbar anslutning till skörd. Efter skörd får spannmålen inte vara lagrad i öppen silo, på platta eller annan typ av planlagring.

Gårdsplan

Transportvägarna närmast spannmålsanläggningen måste ha god bärighet. Markområdet inom 2 m från spannmålsanläggningen skall hållas fri från föremål och vegetation.

Torkanläggning

Innan den spannmål som skall användas för utfodring av fjäderfä tas in i anläggningen samt efter det att torkningen är avslutad skall anläggningen noggrant rengöras mekaniskt med hjälp av dammsugare.

Mottagningsgrop för spannmål skall vara täckt då den inte används. Innan lossning av spannmål sker skall gropen vara mekaniskt rengjord och torr. Om fordon måste passera över gropen skall hjul rengöras mekaniskt innan överfart.

Elevatorgrop och elevatorbotten skall rengöras mekaniskt och vara torra innan spannmål lossas i gropen.

Horisontella transportörer skall vara mekaniskt rengjorda samt försedda med lock.

Alla fickor och silos för lagring av det aktuella spannmålspartiet skall vara mekaniskt rengjorda innan spannmålen lastas in.

Om rensmaskin används skall denna rengöras innan spannmålen rensas.

Silo och fickor skall vara täta samt fågel- och gnagarsäkrade. Silo och fickor i trä skall vara försedda med plåtskodda hörn. De skall vara lätt rengörbara och utan springor. Anläggningen skall ha lock. Luckor och rörgenomgångar skall vara täta(de).

Tillufts- och avluftningsrör med kanaler skall vara försedda med nät och konstruerade så att fåglar och smågnagare inte kan förorena spannmålen. Ytor runt avluftningsrör (från tork, rensverk, fickor e dyl) skall hållas kontinuerligt rena.

Transport till hus skall i första hand ske i slutet system. Där så inte är möjligt får transporten endast ske i väl rengjorda och täckta vagnar och får inte ske i vagnar som används för transport eller spridning av gödsel.

För fläktar, skruvar eller dylikt som används för transport av spannmål till uppfödningshus gäller i tillämpliga delar samma hygieniska regler som ovan.

Anläggning för utfodring med ej värmebehandlad spannmål skall inspekteras minst två gånger per år av sådan skadedjursbekämpare som anges i 9 kap. 4 §. Djurägare/ansvarig djurskötare skall tillse att aktiv bekämpning av småfåglar sker. Anläggningen skall vara så tät att tillträdet för småfåglar försvåras. Riklig förekomst av fågelträck får inte förekomma.

Utrustning för malning eller krossning av spannmål

Utrustning för malning eller krossning av spannmål skall vara konstruerad som ett slutet system eller stå i ett utrymme som är fågel- och gnagarsäkrat. Utrustningen skall rengöras minst en gång per år. Om utrustningen inte ingår i ett slutet system skall uppsamling av spannmål ske till fodervagn eller transportsystem. Öppen fodervagn eller öppet transportsystem skall rengöras mekaniskt dagligen. Spannmål som hamnar på golvet skall kasseras.

Förvaringssilo

Silo för förvaring av hel spannmål vid hus skall uppfylla de krav som i 5 kap ställs på silo för förvaring av värmebehandlat foder.

Vågutrustning

Våg eller annan blandningutrustning skall uppfylla de krav som ställs på silo för värmebehandlad spannmål och vara placerad på sådant sätt att risken för kondensbildning minimeras. Blandningsutrustning utanför själva djurutrymmet skall vara inbyggd. Kontroll avseende kondens- och kakbildning på insidan av utrustningen skall ske kontinuerligt. Våg- och blandningsapparat skall rengöras efter varje utslaktning.